

Attentie, attentie, koe naar de robot!

Heb je een melkrobot? Dan sta je zelf niet meer in de melkput en komen alle koeien en uiers niet meer automatisch aan je kritische blik voorbij. Maar dat betekent niet dat je de koeien niet meer in de gaten houdt. Sterker nog: de melkrobot helpt daar graag een handje in mee. ‘Alles wat de melkrobot opvalt, wordt bijgehouden en komt naar voren in attentielijsten op de computer’, vertelt Charline Vermeulen, melkveeadviseur bij DeLaval in de regio Vlaanderen en het zuiden van Nederland. ‘De melkrobot houdt bijvoorbeeld bij hoe lang een koe niet is gemolken en of de melkproductie naar verwachting is. Aan de hand van alle gegevens die verzameld worden, krijg je als veehouder zelfs inzicht in uiergezondheid en vruchtbaarheid.’ Aan de hand van twee lijstjes kun je in twee minuten zien welke koeien je aandacht nodig hebben. ‘Als je dat twee- of driemaal per dag doet, blijf je goed op de hoogte van het welzijn van de koeien’, aldus Charline.

1 Ophaalkoeien

De meeste koeien gaan, als het goed is, zelf naar de melkrobot. Maar soms hebben koeien er nog geen zin in, terwijl het lang geleden is dat ze zijn gemolken. Welke koeien dat precies zijn, laat de melkrobot zien in de melklijst. De koeien die aan de beurt zijn om gemolken te worden, hebben melktoestemming. Dat wordt met geel aangegeven in de lijst. Is een koe allang aan de beurt om te melken, maar blijft ze meer dan twaalf uur weg? Dan wordt de koe rood op de lijst en kun je haar gaan ophalen. ‘Wanneer een koe weer melktoestemming krijgt na de laatste melking, is afhankelijk van het lactatiestadium en de verwachte melkgift. Een verse koe moet sneller gemolken worden dan een koe die bijna droog staat. Zo is nummer 5828 dringender aan de beurt dan de andere koeien in het rood’, vertelt Charline. ‘Aan de andere kant wordt de verwachte melkgift meegenomen in de melktoestemming. Zo zie je koe 5875. Omdat haar verwachte melkgift nog te laag is, is haar naam nog wit en mag ze nog niet gemolken worden.’

De ene koe zul je vaker moeten ophalen dan de andere. ‘Zeker bij de verrassende ophaalkoeien zul je gaan denken: waarom komt deze koe deze keer niet zelf? Het kan zijn dat ze last heeft van een poot, of dat ze misschien tochtig is’, aldus Charline. ‘Of het is totaal onschuldig: het voer is te smakelijk, of het ligt toch wel erg lekker in de weide.’

2 Verwachte melkgift

De melkrobot weet per koe wat ongeveer haar normale melkgift is in de robot, die dus wordt meegerekend in de

melktoestemming. In de melklijst staat naast de verwachte melkgift een overzicht van hoeveel procent van de verwachte melkgift de koe in de laatste melkbeurt heeft gegeven. ‘Gewoonlijk is deze rond de honderd, bij de koeien na de lactatiepiek. Bij een verse koe hoor je terug te zien dat deze boven de honderd is, omdat ze steeds meer gaat geven, want ze gaat richting haar piekproductie’, geeft Charline aan. Bij koeien die bijna drooggezet worden, is het percentage vanwege de dalende melkproductie uiteraard onder de honderd. ‘Wijkt de koe van het verwachte percentage af? Dan is het goed om eens te kijken waar die piek – of juist dat dal – door wordt veroorzaakt.’ Op de lijst staat bijvoorbeeld koe 6116, met een percentage van 80. Bij een koe in het begin van de lactatie – bij deze koe is dat 26 dagen – verwacht je niet dat ze minder dan haar verwachte melkgift geeft. ‘Deze koe zou bijvoorbeeld last kunnen hebben van een negatieve energiebalans. Het is daarom goed om deze koe te controleren en eventueel het krachtvoer voor haar aan te passen’, aldus Charline.

3 Stoplichtkleuren

In het tweede belangrijke lijstje kan die afwijkende melkgift eventueel verklaard worden. Hierin staat informatie die meer samenhangt met het melkproces zelf. ‘De computer scoort van elke koe een MDi, oftewel een mastitis-detectie-index. Deze index geeft informatie over de uiergezondheid. Er zijn veel gegevens over beschikbaar, maar om het gemakkelijk te maken geeft het programma de hele uier én elk kwartier van de uier een stoplichtkleur’, legt Charline uit. Krijgt een koe rood? Dan is het zeker goed om eens nader te gaan kijken. Bij geel is er een verbetering opgemerkt, bij groen is er niets aan de hand. ‘Ook als de melkrobot een groot verschil tussen de kwartieren opmerkt, komt dit terug in de lijst’, vervolgt Charline haar verhaal. ‘Zo kun je bij koe 5523 duidelijk zien dat linksachter iets aan de hand is, misschien heeft ze daar een ontsteking.’

Door deze gegevens twee à drie keer per dag te bekijken vallen de nieuwe attenties extra goed in het oog en zie je direct op welke dieren je je moet focussen. ‘Je ziet snel wanneer er iets niet klopt en kunt snel ingrijpen bij de koe. Ook fijn: je kunt ook in de gaten houden of het na een behandeling of na verloop van tijd weer beter gaat.’ Het computerprogramma kan naast deze twee attentielijsten nog veel meer gegevens inzichtelijk maken volgens Charline, waaronder gegevens over vruchtbaarheid en het rantsoen. ‘De melkrobot vertelt je wat afwijkt van de trend. Maar voor deze attentiekoeien is vervolgens wel een menselijk oog nodig.’